

De Enschedese edelsmid Piet Regenspurg (1894-1966).

Piet Regenspurg, zegt deze naam u iets? Na het lezen van dit verhaal weet ik zeker dat u trots zult zijn op deze kunstzinnige Enschedeër.

Willem Piet Regenspurg werd geboren in 1894 in Enschede, waar hij ook opgroeide.

Aanvankelijk lag zijn ambitie in de schilderkunst maar zijn toen-malige leraar Bert Henri Bolink vertelde hem: "Ons land zit vol hele en halve schilders dus ga eens wat anders doen". Hij volgde dit advies op want hij werd edelsmid.

Achteraf was dat was een goede keuze van de aanvankelijke koperslager. Hij werd al snel gewaardeerd voor zijn technische kundigheid en de beheersing van het métier, en als kunstenaar voor zijn artistieke en creativiteit.

Piet Regenspurg ontving in 1917 een studiebeurs van de industrieel Dirk Willem Stork. Daarmee kreeg hij een opleiding aan de Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag.

Zijn leraar metaalbewerking en drijven was Frans Zwollo (zijn zoon werd ook edelsmid, zij het dat deze zich specialiseerde in bijouterieën).

In 1920 kwam Piet Regenspurg terug naar zijn geboortestad Enschede. De eerste opdracht die hij kreeg, betrof een wandschotel en sindsdien heeft hij er vele gemaakt.

In 1929 kreeg Regenspurg de opdracht om een zilveren doopschaal te maken voor de doopvont in de Grote Kerk aan de Oude Markt. Of deze doopschaal gemaakt is en of deze op dit moment nog bestaat, valt niet meer te achterhalen.

In de Zwolse Courant van 5 oktober 1928 verschijnt een lovend artikel over Piet Regenspurg:

"In de 7 jaren, gedurende welke hij de edelsmidkunst beoefent, zijn er heel wat kostelijke werkstukken uit zijn handen gekomen. Het liefst hamert hij in brons, vlakke platen, waaruit na moeizamen en voorzichtigen arbeid, langzaam zijn schalen, vazen en pullen oprijzen, edel van lijn en schoon van vormen. Voor zwierige ornamentatie voelt hij niet veel. Als motief voor versiering gebruikt hij meestal het reptiel, de hagedis of de pad, die zoo heerlijk hun kop met puilende ogen uit het werkstuk kunnen opsteken en met het achterlichaam weer in het vlak verdwijnen. Ter accentuering van een bepaald motief worden dan half-edelstenen of een enkele keer brand-émaille toegepast. Ik wil, zoo zeide hij ons, mijn materiaal beheerschen, niet om het heerschen zelf maar om aan de stof haar eigen schoonheid te openbaren. Want ook in de materie, in het metaal, is de universele schoonheid in potentie aanwezig. Het ideaal van zijn werken is, die in al haar heerlijkheid naar voren te brengen. Daarom, zoo ging hij voort, kan ik moeilijk wat uit handen geven. Zoo'n chanoekalamp bijvoorbeeld, daar is veel arbeid aan, die best door een geroutineerd werkman kan worden verricht. Maar dan is het, eenmaal klaar, toch eigenlijk niet heelemaal meer van jezelf. En daar voel ik tot nu toe nog niets voor. Het is waar, financieel zou dit voordeelijker zijn. Ik moet echter ik dit opzicht zuiver trachten te blijven, en aftel all laat ik toch liever bij mijn dood wat mooie werkstukken na dan een kistje met geld.

Er zit in dezen jongen man een bohémien-natuur, die hem onverschillig doet zijn voor stoffelijk gewin. Zoover gaat hij daarin zelfs, dat hij van de kunstvoorwerpen die hij heeft geschapen en die naar alle windstreken zijn gegaan, nog niet eens behoorlijke foto's heeft laten maken. Gelukkig heeft een vriend

hem van het onjuiste dier nonchalance kunnen overtuigen en daaraan danken we het ook, dat we in staat zijn enkele reproducties te behouden van voorwerpen door hem vervaardigd zijn."

Over het mecenaat is Piet Regenspurg niet zo best te spreken. In Twente blijkt zelfs in de goed gesitueerde fabrikantenkringen in het algemeen maar weinig belangstelling voor kunst te bestaan. De meeste particuliere opdrachten die hij kreeg, waren afkomstig van Joden, vooral voor de oorlog. Die hadden blijkbaar feeling voor wat mooi was en ze wilden er ook geld aan besteden. Zijn eerste opdracht kwam van de Joodse chirurg en gynaecoloog Julius van Dam (1906-1941). Hierdoor ontstond een blijvende relatie met de Joodse gemeente van Enschede. Een heel jaar lang, in 1928, heeft hij destijds voor de prachtige nieuwe synagoge van Enschede gewerkt.

In de synagoge maakte hij:

- * de Neer Tamid (*eeuwig licht*) voor de Aron Ha-kodesh (*heilige arke*) in de Grote Sjoel;
- * de grote chanoeka-standaard (*zevenarmige kandelaar*) in de Grote Sjoel;
- * ander klein koperwerk voor de Israëlitische gemeenschap.

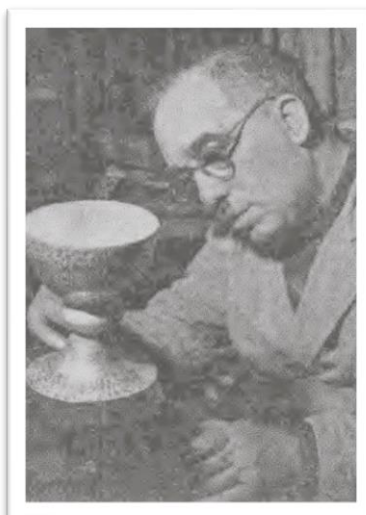
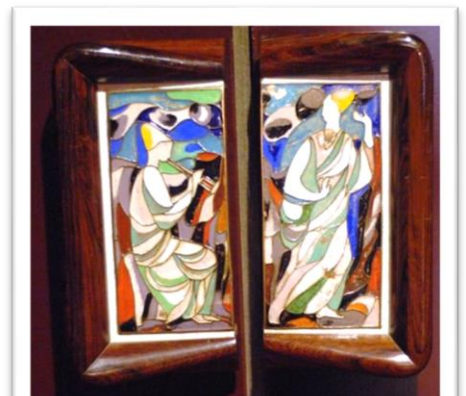
Piet Regenspurg maakte met onder meer Krol, Nijgh, Bolink, Rabbers, Van Kregten en Van Haeften

deel uit van het Enschedees kunstenaarscollectief.

In 1928 deed hij mee aan de Biënnale te Venetië; daarna niet meer. Wel nam hij deel aan meer bescheidenere tentoonstellingen, bijvoorbeeld in het kader van de exposities van "Scheppend Ambacht Overijssel".

De techniek van het emailleren beoefende hij eveneens met succes. Zijn creaties zijn meestal wandversieringen en men treft vaak motieven als vissen, zeepaardjes en clownskoppen aan. Hij was zelf trots op zijn bijdrage aan de Twentse Schouwburg (de geëmailleerde tafereelen op de acht houten grepen van de toegangsdeuren tot de grote zaal).

Opdracht aan edelsmid W. P. Regenspurg

Het gemeentebestuur van **Enschede** heeft de edelsmid **W. P. Regenspurg**, die onlangs 65 jaar is geworden, uit waardering voor zijn kundig vakmanschap de opdracht gegeven, voor de gemeente een voorwerp van edelsmeedkunst te vervaardigen.

Ondanks zijn beperkte activiteit naar buiten kreeg zijn werk bekendheid.

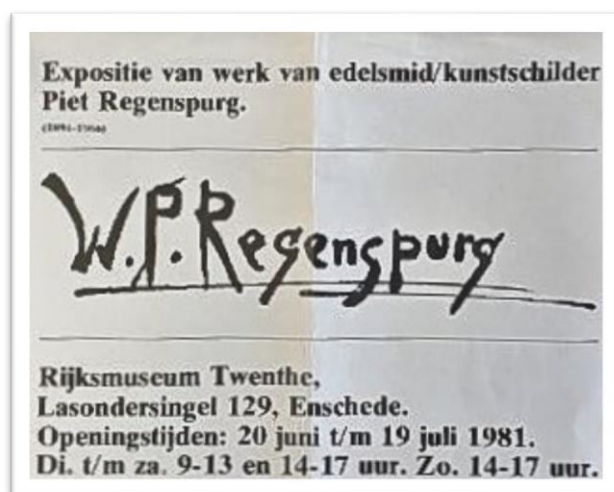

Men vergist zich in Piet Regenspurg wanneer men denkt dat hij – eenmaal een gerenommeerd edelsmid – zijn oude liefde heeft afgezworen. Hij wilde eigenlijk schilder worden. Voor zover de tijd het toelaat, maakt hij ook schilderijen, meestal in pastel. Zijn werk zoals het gestalte kreeg in het harde metaal, doet een poëtisch karakter vermoeden. Zijn atmosferisch-verdroomde schilderijen nemen in dit opzicht het laatste restje twijfel weg.

Zijn ateliers bevonden zich vanaf 1920 aan de Lipperkerkstraat en de Stadsgravenstraat; in latere jaren vestigde hij zich aan de Marathonstraat. Een herseninfarct dwong hem zijn vaardige handen te laten rusten. Het was zijn grootste desillusie, niet meer met zijn handen het edele metaal te kunnen bewerken. Deze desillusie werd bovendien nog versterkt door de gedachte dat hij zijn werk niet aan jongeren kon overdragen.

Hij overleed vrij plotseling op 23 mei 1966 in zijn woning aan de Marathonstraat, op 73-jarige leeftijd. Piet Regenspurg, een van de kunstpioniers van Enschede, is begraven op de Oosterbegraafplaats in Enschede.

In 1981 is in het Rijksmuseum Twenthe een overzichts-tentoonstelling gehouden van het oeuvre van Regenspurg. Hier werden veel kunstwerken uit particulier bezit getoond.

Bronnen:

- * Trouw - 20 januari 1961
- * Tubantia - 23 mei 1966
- * Zwolse Courant - 5 oktober 1928

